

NÉPNEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

A MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATHOLIKUS NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA

Kiadja a *SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT* Budapesten.

Megjelenik minden vasárnap egyívnyi terjedelemben.

Megkapja a lapot minden kath. népoktatási intézet egy példányban ingyen.

Előfizetési ár: egész évre kor. 6.—.

Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

BUDAPEST,

Szentkirályi-utca 28b. sz. a.

(SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)

A hirdetések árszabálya:

A pályázati hirdetéseknek minden egyes szóért minden közles után 6 fillér (3 krajczar) fizetendő.

Egyéb hirdetéseknek:

egész oldal ... kor. 32.— negyed oldal ... kor. 8.—

fél oldal ... kor. 16.— nyolcad oldal ... kor. 4.—

A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz.

Uj idők küszöbén.

A forrongás korszakát éljük. Az emberi szellem megnyilvánulásának minden ágazatában fölütötte fejét a rendbontó lázadás, mely lassan, de biztosan halad előre és foglal mind nagyobb tért, végezetül mindent megsemmisítő anarkiviává fajulván.

Voltaire, Robespierre, a szociálisták kommunisták, anarchisták tettei hirdetik: ime igazolása Shakespeare szavainak, «az örültségben is van rendszer». Sőt a gonoszságban is. Ez a rendszer a lejtő rendszere. Csak egy irányban, a mélység felé lehetséges a haladás, fokozódó sebességgel, visszatérés vagy megállás lehetetlen. A forrongáskorszakával vele jár az erkölcs megromlása, a tudomány dőre függetlenítése, a művészeteknek alacsony célok szolgálatába állítása: az oltárok lerombolása után a trónok fölforgatása következett, a mult meggyaláztatott, minden tekintély a sárba lett tiporva s az ember, ez a tehetetlen, rosszra-hajító, tudatlan Ádám-ivadék, melynek legtöbbször az élet köznapi küzdelmeivel szemben sem bír győzelmet kiesikarni, ez az ember szabadnak, még Istenétől is függetlennek kiáltatott ki!

A dieshimuszoktól kísért «modern haladás» valóban messze útra tekinthet vissza — amit a lejtőn végzett. Azok a beteges, lázas, izgatott erőfeszítések, melyek a szomjas lélek elé a vallás dogmái helyett a természettudomány hipotéziseit igyekeznek állítani; a krisztusi örök erkölcs helyébe egy új, folyton változó morált erőszakolnak; a néptömeg természetes fékeit: mint az örök törvény és isteni jog, meglazítják sőt összetörik s ezáltal a végtelen vágyakat és soha ki nem elégíthető követeléseket óriási módon megnövelik; az elégedetlenséget szítják mindenkiében és minden állapotban, a proletár érzést belésszugerálva az eddig talán boldog, de bizonyára megelégedett néposztályokba is, anyagi és szellemi téren egyaránt betölthetetlen igényeket támasztva: a modern, beteges szellem ez erőfeszítéseinek zaja már a lejtő aljáról zakatol hozzánk.

Mindazonáltal a mentés még nem késő. A végpusztulásba rohanók elé tartsuk oda az Egyház éltető, erősítő, megnyugtató, boldogító igaz-ágait, erkölcsét, hitét. Valóban, a három század óta növekvő szellemi forradalom viharáiban a villámcsikázások közepett csak az Egyház örök-lámpájának fénve világol állandóan; a számtalan imbolygó lidércfény fölött csak egyetlen sugár mutatja a biztos utat s ez a szilárd észak-észak-észak: az Egyház; a hazugság, kétely és tagadás újkori özönvize mindent elborít szennyes hullámaival, de az Egyház sziklája elérhetlen magasságban, örök biztonságban áll, az emberiség egyetlen és erős várúlnak szolgálva minden veszély ellenében.

A szociális viszonyok sötét, zürzavaros útvesztőjéből csakis az Egyház vezérlete szabadíthat ki. Ez áll a *szociális anyagra*: az eltévedt vagy félrevezetett néptömegekre, valamint a *szociális tényezőkre*, a hivatott népevezérekre, tehát a tanítóokra is. Vissza kell térnünk az ősi, tiszta forrásokhoz, meg kell tisztítanunk ideáljainkat az emberi szenvedélyek reájok feccsént szennytől. A tisztviselés, szabadság, jog, tökéletesedés, az emberiség nagy eszményei krisztusi eredetűek s a világtörténet tanúsága szerint csakis a megjelölt uton közelíthetők meg.

A szellemek lázas tombolásának, vergődésének zajából vajjon kiértik-e néptanítóink a bizenkettődik óra jelző hangját? Uj korszak küszöbén állunk; jó vagy rossz lesz-e a reánk következő idő, az attól függ, fölhasználjuk-e és miképpen az odáig még rendelkezésünkre álló napokat.

Az élet keserű tapasztalatokkal oktatott reá, hogy a kath. néptanító előtt manapság számos, még megoldatlan feladat áll, melyek teljesítése népünk élete, elhanyagolása pedig halála. Hiszen igaz, néptanítóink eddig is megfeleleltek hivatásuknak az iskolában. De a mai nap új életvi-zonyai rendkívül kitágították a néptanító hivatáskörét, ugyannyira, hogy a népnevelés munkáját lehetetlen elvégezni a népi-kola körében.

Sőt a népi-kola feladata is nagyrészt kibővült. Célnak kell kitűznünk és aszerint cselekednünk,

hogy az iskolából kikerülő nemzedekbe kiirthatatlannal bele legyen oltva az igazság után való vagyakozás és lepeesség annak felismerésére; a jó öozetten szer tete és gyakorlásának öröme; a valóban szép esodalata, szóval föl kell keltenünk a *műveltség* után való szomjuságot.

A tanító akkor végzett iskolájában tökéletes munkát, ha a növendéket alkalmassá tette az *önművelésre*.

De a népnevelés missziójának nem szabad megszakadnia azzal, hogy a serdülő nemzedék elhagyja az iskola falait. Sőt itt kezdődik a kora és hivatása színvonalán álló néptanítónak, mint szocialis tényezőnek magasztos és nagy jelentőségi munkálkodása: a *nép műveltség terjesztése*.

A nép művelés feladatai a következők: a kath. öntudat felebbresztése és fokozása; a keresztény erkölcs terjesztése és megerősítése; a hazafias eröcs lemsöbbe tevése; a nép értelmének és akaratának, esztetikai és szocialis erökének a keresztény ideálok szolgálatába állítása és ez irányban való fejlesztése; hogy mind a szellemi, mind az anyagi téren, egyházzal és hazájához mel tban, korának viszonyaihoz illően, teljes erejéből, öntudatosan ervényesülhessen és a helyes irányban előre haladhasson.

Az új idök népnevelésének ilyen nagyszabású a programja.

Mert a helyes népnevelésnek lényege az, ami a keresztény szocializmusa: míg egyrészlöl igyekszik a nép egész zömére tühetővé tenni az anyagi megélhetes föltételeit, másrészlöl arra neveli a népet, hogy az anyagiakban legyen kevéssel beörö, igénytelen s az egyedül igazán értékes szellemi és erkölcsi javakban, a *művelődésre való törekvésben* legyen telhetetlen.

A III. kath. tanügyi kongresszus tétéleit szemlelvén, nagy az örömmünk afölött, hogy a vezetőség öcs szemmel, helyes érzéssel észre vette az új korszak sürgösen megoldandó új feladatait; nem kisebb a reményünk sem az iránt, hogy a kath. tanításág teljes erejével meg fogja valósítani az új programot. *Wohlmuth Ernö.*

Hozzászólások nagygyűlésünk tétéleihez.

«A *népiskolai ifjúsági egyesületek, népszövetség, népkönyvtárak nevelö feladatai*» címü tétel feletti *javaslatok*.

Beküldi: A «Bajavidéki r. k. néptanítóegylet» elnöksége.

1. Miután az ifjúsági egyesületek nevelöi célja a gyakorlati életre való nevelés; fölfegyverezni és előkészíteni az ifjút az életveszélyek elleni harerra; a családi életen kívül, hogy rendes öthont találjon; az ismeretszerzésen kívül pedig a nemes szórakozások, illendő érintkezési formákhoz szokjek és a rossz hírü helyek látogatásától tartózkodjek; nevelni benne a vallásosságot, becsületességet, jellemet, szeretetet, hazafiságot, vagyis mint Isten képere és hasonlatosságára teremtett lényt egész emberré tenni.

Emelfogva:

1. A kath. ifjúsági egyesületek létrehozása minden iskolánál nemcsak indokolt, hanem elkerülhetlenül szükséges.

2. Az *ifjúsági egyesületek számára esakis a Szent-István-Társulat ifjúsági könyvtára szerzendö be*.

3. A ponyvairodalom metelyes termékei ifjak kezéböl számüzessenek.

4. Népies s közhasznü előadások tartandók, hogy ezáltal ismereteik gyarapíttassanak.

5. Daloskörök alakítása által szívviláguk gazdagíttassék és nemesíttassék.

6. A magyar nyelvet a nemzetiségi vidékeken ezáltal terjeszteni, minden tanító hazafias kötelességének ismerje.

II. Az ifjúsági egyesületekböl népnevelö egyesületek fejlesztendök, melyeknek nevelöi céljuk: Az iskolát a családdal szorosabb kapcsolatba hozni; a családoknak jó szülöket adni, ezáltal helyes irányt adni a családi nevelésnek; az elzárkozottságot eloszlatni s helyebe a kölcsönös bizalmat és szeretetet ültetni; az emberiség erkölcsi jobbúlása, a jellem fejlődése a tudással egyöntetü s karöltve való haladása.

E végböl tehát:

1. Hogy a kath. egyház és iskola gyermekeit a késöbbi években is vezethesse és övhassa: az ifjúsági egyesületekböl minden községben népnevelö egyesületek szervezendök.

2. Vonassanak bele a felnöttek és a község intelligenciája, kik igazságo ak, megbízhatók legyenek és szives jóindulattal viseltessenek mindenki iránt.

3. Katholikus szellemben szerkesztett könyvtárak, folyóiratok, felolvasások, tánevigalmak és jötekonysági mozgalmak legyenek eszközeik.

4. Valödi apostola a pap és a tanító legyen, hogy az eröket egyesítve a nép a szabad idöt hasznosan használja föl.

III. A népkönyvtárak nevelöi célja: Az iskolában szerzett ismeretek bövítése, gyarapítása, a nemzeti érzés erösítése, a vallásosság és más nemes cél mélyítése; a káros befolyásu fere- és metelyezö müvek a nép köréböl kiküszöbölése; meggyözni az olvasót, hogy a jó könyv a leg húségesebb barát, melyböl a pihenö perekben nemes szórakozást, vigasztalást a bánatban, az élet viszontagságaiban erösítést nyer.

Azért is:

1. A néptanítók örömmel ödvözlik ezen hatatos eszközt, mely segédeszköz az ifjak s egyaránt a felnöttek lelkebe a nemesebb erkölcsök beoltására, a jónak és szépnek szívükbe csepegtetése.

2. Mivel azonban a rossz olvasmányok gombamódra terjödnek, esakis a katholikus irodalom erre kiválogatott termékeit tartja célhoz vezetőknék.

3. Édes hazánk igazán boldog és művelt állam mindaddig nem lesz, míg minden iskola mellett a felnöttek számára népkönyvtár nem állítatik fel.

IV. A népszövetség nevelői célja: A társadalmi béke; a felebaráti szeretet; az egyén függetlensége; a nép jólétének biztosítása, látóköreinek kiterjesztése; a haladás előmozdítása; a jó erkölcsök megszilárdítása; a nép pusztulásának, vándorlásának s végül hazája elhagyásának megakadályozása.

Ezért:

1. A katolikus tanító örömmel veszi vállaira a nehéz feladatot, mellyel egyháznak, nemzetnek tesz hasznos szolgálatot.

2. Hogy pedig eleget tehesen s az életben a veszély láttakor tanástanul ne kelljen állnia a szükséges tudnivalók elsajátíthatására a népszövetségek a tanítóképzők tantervében foglaljanak helyet.

3. Mi tanítók a nemzet és katolikus öntudat, a felebaráti és fajsze etetet ápolni óhajtjuk, ezért teljes erőnkől kívánunk közremunkálni a népszövetségek útján a hitetlenség és kivándorlás megakadályozására, a nép közti káros gyűlölködés szításának megállítására; az egyetértő munka, a hit és a bizalom helyreállítására.

4. A kath. népiskolái ifjúsági-, népnevelő-egyesületek, népkönyvtárak, népszövetség szervezősére minden lehetőet elkövet a kath. tanítóság, mert ezekben látja legfőbb eszközt, anyagát annak, hogy a reábizott népet igazán vallásos, sorsával megelegedni tudó, becsületes, jó honpolgárrá nevelje.

Dávod, 1906. évi június hó 25.

Buogyáki János.

A magyar kath. tanítók III. nagygyűlése.

A nagygyűlést rendező bizottság tisztelettel kéri a magyarországi kath. tanítók Orsz. Bizottságának és a kath. Tanügyi Tanácsnak tagjait, hogy a meghívó vétele után jelentkezésüket az alábbi címre beküldeni sziveskedjenek, de ismételten kéri a bizottság a kath. tanítóegyesületek és körök képviselőit, valamint a hazai kath. népoktatási intézetek tanítóit és tanárait, kik a kongresszuson résztvenni óhajtának, hogy jelentkezésüket lehető leg-rövidebb időn belül «Az Orsz. Kath. Tanügyi Tanács irodája Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 28. szám címre szintén beküldjék.

A kedvezményes utazásra jogosító igazolványokért beadott kérvényre eddig csak a magyar kir. államvasutak igazgatóságától nem érkezett válasz, de reméljük, hogy a kereskedelemügyi miniszter úr is meghallgatja a magyar kath. tanítók kérelmét. Az «Első es. kir. szab. Dunagőzhajózási-Társaság» igazgatósága a II. osztályú jeggyel az I. osztályon, vagy pedig III. oszt. jeggyel II. osztályon való utazásra adott engedélyt.

«A es. kir. szab. kassa-oderbergi vasut» vezérigazgatósága hajlandó ugyanazon kedvezményt nyújtani, mint a minót a m. kir. államvasutak igazgatósága saját vonalait illetőleg engedélyezni fog.

A «Cs. kir. szab. déli vaspályatársaság» szintén hajlandónak nyilatkozott kedvezményt adni a nagygyűlésre utazó kongresszusi tagoknak.

Rendezőbizottság.

A tanfolyamokról.

Keserű csalódások adták kezembe a tollat, hogy még a III. kath. tanítói kongresszus előtt feltárjam a kath. tanítóság ama sérelmeit, melyeket a mindenkori kormányok által az ország pénzén, tehát első sorban a kato-

likusokén, rendezni szokott tanfolyamok által követnek el rajtunk a kormány közegei.

A tanítók szeretnek tanulni és minden alkalmat megragadnak, hogy ismereteiket gyarapítsák. Mióta tanítóvá lettem, magam is arra törekszem, hogy a korral lépést tartsak. Vannak azonban dolgok, melyek könyvből, magán-szorgalom útján, ha elsajátítunk is, nem acceptabilmek, mígha egy tevényvi bizonyítványfélélt mutathatunk fel, hogy ezen vagy azon a tanfolyamon ebbe vagy abba a szakmába vágó előadásokat hallgattunk, már kész tudománnyal bíró embereknek tartatunk. Szóval: el kell menni a tanfolyamra. És itt kezdődnek a csalódások.

Lássuk az u. n. továbbképző-tanfolyamokat. Hány kath. tanító kérte ezekre a felvételt? Hány I. koronás okmány és hány 35 filléres postabélyeg árával gazdagítottuk mi, nyomorúságos fizetésű kath. tanítók a mindenható államot? És hányunkat vettek föl? Ime a kép: mi adjuk a költséget és a mi keserves filléreinken képzik tovább az állami tanítókat. A szomszédos Szolnokon 3 hétig tartó továbbképző tanfolyamra ének, rajz, kézmunka) kértem a tavaszon felvételemet, mert a pályázati hirdetésben kitétetett, hogy a szomszédos községek tanítói is felvehetőek lesznek, jellegre való tekintet nélkül. Július 18-án kaptam meg a választ, hogy «helyszűke miatt» felvehető nem voltam. Csak azt szeretném tudni, hol lett volna szűk a hely, a vonaton-e, melyen reggel és este átrándulni szándékoztam, avagy az előadói teremben? Őszintén szólva, nagyon sovány ember vagyok, szűk helyen is elfértem volna, csak ne volnék kath. tanító.

A mezőgazdasági tanfolyamra is kérvényeztem először mint kath. tanító, de persze kérelmem «ezidőszertel» teljesíthető nem volt.

A következő évben mint községi tanító kérelmeztem és akkor már felvehető voltam. E b. lap f. évi 26. számában Kovács R. kartársam a Szilágyságból szintén a gazdasági tanfolyamon történt mellőzésekről panaszkodott. De menjünk tovább.

A fatenyésztéshez értven valamit, járási faiskola-felügyelővé neveztettem ki s mint ilyen 2—3-szor kértem felvételemet valamely gyümölcsészeti tanfolyamra természetesen ugyanannyi kor. és 35 fillérral könnyebbült meg a zsebem, fel azonban nem vettek, mert a faiskolakezelőnek van e tanfolyamra szüksége csak, a felügyelőnek már fölösleges.

Még egyet. Kezdő méhész koromban mint kath. tanító méhészeti eszközök adományozásáért folyamodtam a földművelésügyi miniszteriumhoz a méhészeti vándortanító biztatására. Ez történt 1901-ben. Istennek hála, kérvényemre ezideig választ sem kaptam. Azóta újabb biztatásra ismét beadtam egy kérvényt közigazgatási úton és ezt csak mint «tanító» irtam alá. Így el is értem annyit, hogy «méhészeti eszközök adományozására előjegyeztettem». De, ennek már egy éve elmúlt és eszközök most sincsenek; attól tartok, rájöttek az elhallgatott «kath.» jelzöre.

Most pedig bizalommal kérdelek titeket, kartársak, hányan jártatok úgy mint én? És hányan fizettetek még bélyegcsontkítási költséget is? Meg vagyok róla győződve, hogy sokan. E sokak nevében szeretettel kérem a III. kath. tanítógyűlés rendezőbizottságát, szenteljen néhány percet e csekélységnek látszó, de alapjában lélekbe és zsebbe vágó tanfolyamügynek is és felvilágosítván a világ előtt ismert nevű miniszterünket, kérje tőle, hogy a különféle tanfolyamokra a kath. tanítókat arány szerint vegye föl. Ha pedig államiakat akarnak felvenni csupán, úgy ezt a pályázati hirdetésben határozottan tegyék ki, hogy a tanítóság másik, nagyobb fele keserves filléreinek kidobásától megkíméltessék. Talán arról is lehetne beszélni, hogy a tanfolyamokra való kérvényezés bélyeg- és portómentesen történjék. Azt is jó lenne kérni, hogy statisztikailag mutassák ki — talán ez az ügy is érdemelné annyit, mint pl. a zsemlye ára — hogy: hány kath. tanítót vettek fel idáig a különféle tanfolyamokra és azok a szerencsések hányszor kérelmeztek, míg kérelmük meghallgatásra talált?

Félre már a hallgatással, hisz «néma gyermeknek anyja sem érti szavát».

Pestmegyei.

dalmazása a természetbeni lakáson fölül: 800 kor. készpénz, 20 kor. kertilletmény és két olfa a házhoz szállítva, pályázatot hirdet folyó évi aug. hó 15-ig. Tannyelv: magyar-horvát; pályázni szándékozó — képesített férfi-, nőtanítók, kérvényeket az iskolaszékre címezve nyújtják be; az állás szept. 1-én elfoglalandó. Az iskolaszék.

218 1—1

Répebőnya (Sopron m.) osztálytanítói állásra pályázat hirdették. Fizetése kertilletménnyel 800 korona, két szobából álló lakás konyhával, 24 méter puhafa iskolája és lakása fűtésére; kántoriakban is segédkezni tartozik. Csak okl. férfiak pályázhatnak. A pályázatok augusztus 10-ig a répebőnyai róm. kath. plébániára beküldendők.

221 1—1

Szabadbarándi osztálytanítói állásra pályázatot hirdettek. Jövedelme, teendői díjvel szemint. Csak okleveles, horvátul is tudó férfitanítók pályázhatnak július 31-ig. A szabadbarándi iskolaszék elnök.

Borisfalvára okleveles, horvátul is tudó osztálytanítót keresünk. Jövedelme, kötelmei a díjvelben. Határidő jul. 31. Iskolaszék.

224 1—1

Kassai egyházmegye.

Abaszeplak róm. kath. hitközsége a két tanítós iskolájánál megüresedett kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalmazása: 11 kat. hold szántóföld — jelen haszonbérére évi 104 korona — 96 kor. államsegély, hitközségtől 200, párbér s alapítványokból 118 korona, stóla 100—150 kor., 16 úrm. tűzifa és 3 szobából álló lakás a szükséges melléképületekkel. Pályázati illetve választási határidő 1906. aug. 16. személyes megjelenés és tót nyelvi ismerete kívánatos, az állás szeptember 1. foglalandó el. *Bellis János*, iskolaszéki elnök.

219 1—1

A **vehéci** (Zemplén m.) róm. kath. ujonnan szervezett II. tanítói állásra augusztus 26-iki határidővel pályázat hirdettek. Fizetése 800 kor. Egyelőre egy szobából álló lakás. A tót nyelv némi tudása előnyt biztosít. Folyamodványok *Czifrik Valér* espereshez Barancs, u. p. Velejte küldendők.

210 1—1

Nagyvárad latin szert. egyházmegye.

Pályázat a nagyvárad latin szertartású püspökség Bihar megye Nagyrabé község melletti **Pernyes pusztáján** szervezett kántortanítói állásra. Tanítói évi javadalmazás, a püspöki pénztárból 600 korona, a bérletből 100 korona, összesen 700 korona, szabadlakással, melyhez tüzelő szalmát a hérlő ad; ha nős a tanító, úgy 1100 négyszögöl tengeri s veteményföldet és 1 tehéntartást is kap a hérlőtől. A tót nyelven ötödéves pótlékot az uradalomtól fogja kapni a tanító. Amennyiben pedig az uradalmi hérlő kívánságára hajlandó lesz hivatalos teendőinek hátránya nélkül az állásával összeegyeztethető gazdaságviteli s felügyeleti munkában segédkezni, fönttíen felül: a nőtlen tanító teljes élelmezésben részesül, míg a nős tanító további 50 korona fizetést, 4 hektoliter tiszta búzat, 8 hektoliter kétszerest és 2 hektoliter árpát kap évenként a hérlőtől. Csak okleveles róm. kath. tanítók pályázhatnak s kívánatos, hogy a pályázó erős testalkatu, lehetőleg nős vagy nősümi szándékozó magyar ember legyen. Okmányokkal felszerelt kérvények folyó évi augusztus hó 20-ig a nagyvárad latin szert. püspökség jóságigazgatóhoz Nagyvárad Fő-utca 33/18. sz. küldendők. A kinevezendő tanító folyó évi szeptember hó folyamán lesz köteles állását elfoglalni. *Jószágigazgató.* 205 2—2

Nyitrai püspöki megye.

A **vagújfalusi** róm. kath. népiskolánál a II-od tanítói állás betöltendő. Javadalmazás: egy szoba, konyha és kamráján kívül évi 800 korona. Kertilletmény helyett 36 koronát kap fűtőanyagra. Határidő: július hó 31. Nótanítók előnyben. A kérvények *Frantsik Nándor* iskolaszéki elnökhöz küldendők.

216 1—1

Poluszien (Trenesén m.) okl. tanítói állásra pályázat hirdettek. Javadalmazása: 1. Fizetés a hitközségtől 120 kor. 2. Államsegély 680 kor. 3. Természetheni lakás, kert gazdasági épületekkel. Személyes megjelenés szük-

seges. A választás aug. 5-én tartatik meg Poluszien d. u. 5 órákor. *Kojicsék János* iskolaszéki elnök, Kunfalva u. p. Rajecfürdő. 223 1—1

Pécsi egyházmegye.

A **pálfai** róm. kath. kántói állásra pályázatot hirdetik. Jövedelme: 1. Két szobán, konyhán, kamrán, melléképületeken és kisházi kerten kívül 2/4 telek legeltetési joggal és két hold kertföld. 2. Minden házaspártól (körülbelül 150 pár) fél mérő rozs. 3. Tandij 80—90 kor. 4. Ismétlőiskolaért 35—40 kor. 5. Két ööl hasábfá. 6. Stóla 50—60 kor. 7. A telek munkálása és egyéb szolgálványok értéke 140 kor. Tannyelv magyar. Az állás szept. 1-én elfoglalandó. A kérvények aug. 10-ig *Fülöpp György*, esperes úrhoz Mészára (posta helyben) küldendők. A választás 13-án lesz. Pálfa, Tolna m. 1906 július 20. *Szándó Ignác*, plébános.

213 1—1

A tolna vármegyei **kisdoroghi** róm. kath. népiskola harmadik osztálytanítói állására augusztus 18-ig pályázat hirdettek. Jövedelme 800 azaz nyolcszáz korona államsegélyből és a község hozzájárulásából, egy butorozott szoba, konyha és éléskamra, a többi illeték bennfoglaltatik a 800 koronában. Kötelessége egy tanterem vezetése és szükség esetében a kántornak segédkezés. Tannyelv magyar, értelmezés németül. Másodsorban osztálytanítónok is pályázhatnak. Kérvények Kisdorogh, Tolna m. róm. kath. iskolaszéknek küldendők.

220 1—1

Székesfehérvári egyházmegye.

A **vertesboglari** (Fejér m.) róm. kath. népiskolánál üresedésben lévő tanítói állásra augusztus 15-ig pályázat hirdettek. Fizetése évi 700 korona, havi előlegben; egy butorozott szoba és fűtés (mely 40 koronába számítatik). Csak okleveles egyén pályázhatik. Előnyben részesül, ki németül beszél és a kántoriakban is jártas. *Fritzenschaft János*, iskolaszéki elnök.

214 1—1

Szepesi püspöki megye.

A **leibiczkenfürdői** (főkegyház) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettek. Jövedelem készpénzben és terményekben 800 korona. Fizetés melles később remélhető. Új szép iskola. A tót nyelvi ismerete is szükséges. Az állás azonnal elfoglalható. Kellően felszerelt kérvények aug. 1-ig a róm. kath. *leibiczi hivatalhoz* küldendők Majerkára u. p. Szepesbéla.

212 1—1

Szombathelyi egyházmegye.

Vasmegei **Szentmiklós** és **Bekafalu** iskolailag és **Nyulfalu** egyháziilag egyesült róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettek. Tanítói jövedelem: a) Szentmiklós községtől: az iskola pénztárból 472/78 kor., fapénz 40 kor., Batthyány-Zichyalaphól 44 kor., tűzifa házhoz szállításának a megváltása 2/4 hold szántóföld. b) Bekafalu: készpénz 82/30 kor., 4/5 mérő buza 33/60 kor., fapénz 20 kor., 10 tanítóes után a 4 kor. 40 korona, összesen 732 kor. 68 fillér. A megválasztott okleveles tanító részére az iskolaszék 800 koronára állami kiegészítésért folyamodik. Kántori jövedelem: temetési után 10 kor., mustpénz 10 kor. Nyulfalu községtől gabona és készpénz értéke 20 kor., 6 hold legelőrész értéke 14 kor., összesen 54 korona. Ezeket kivül szabad lakás és kert. Ha a harangozás gondozása elfogadtatik évi 12 korona. Tanítási nyelv német-magyar. Csak férfitanítók pályázhatnak. Személyes megjelenés előnyös. Az állás szept. 1-én elfoglalandó. Kérvények aug. 15-ig a róm. kath. plébániához Németújvárra küldendők.

222 1—1

Váci egyházmegye.

A **váci** róm. kath. iskolaszék egy tanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalmazás: az iskolaszék pénztárból 100 korona, államsegélyből 700 korona; lakáspénz 240 korona, kertilletmény 10 korona. Pályázók szabályszerűen felszerelt kérvényeket az iskolaszékhez címezve, f. évi augusztus 15-ig nyújtják be. *Dussek István*, apátkanonok, iskolaszéki elnök.

209 1—1

Veszprémi egyházmegye.

Az ugodi róm. kath. elemi iskola osztálytanítói állásra pályázat hirdettetik. Kötelezettség: 1. Az egyik tanterem önálló vezetése. 2. A gyermekek templomba való fel- és lekísérése és ott reájuk felügyelni. 3. Erkölcsös magaviselet. 4. Kántori teendőkben való segédkezés. 5. Esetleg a gazdasági ismétlőiskolások önálló oktatása némi díjazás mellett. Fizetés: 800 koronát készpénz, butorozott szoba ágyneműn kívül, fűtés. Csakis oklevéllel bírók pályázhatnak. A kérvények az iskolaszéki *elnökhöz* küldendők *augusztus 12-ig.* 227 1—1

Tanítóképző IV. évfolyamot végzett ifjú, szerény föltételek mellett **segédtanítói**, nevelői állást keres. Megkeresések: *Beivel Ödön*, Veszprém, Virág-utca. 211 1—1

Értesítés. A szent Keresztről címzett irgalmas nővérek Zsámbékon Pest megyében internátussal kapcsolatban, nyilv. joggal felruházott 6 oszt. elemi és 4 oszt. polgári iskolát tartanak fenn. Teljes ellátásért havi 30 kor. kell fizetni. Bővebb felvilágosítással szolgál a *zárda-főnöknő.* 172 3—4

Bold. Csima István, főkantor, országszerte ismeretes, kitűnő összeállítású, 250 válogatott, szabályos orgonakiséretű gyászmisszénéket tartalmazó énekkönyve mélyen leszálított áron (4 frt helyett 2.50 frt-ért) kapható az elhunyt özvegyénél Kiskunfelegyházán.
117 9—9

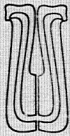

==== **Üzletek:** ====
Sz.-Pétervár, Moszkva, Riga,
London

**Világhírű lipesei
Zimmermann-
orgona - harmoniumot**
szállít az eredeti áron
a gyár egyedüli magyarországi képviselője:

HÖRL NÁNDOR,

Pozsony, Ventur-utca 24. sz.
Mélynyos, olcsó szabott árak!
Tanító uraknak részletfizetésekre is.
Zimmermann-orgonákról árjegyzéket ingyen küldök!

Különlegesség

templomok, iskolák és zenekarok használatára:

Igen tömören készített légnyomatu harmoniumok igen erős, átható hanggal.

Erről külön árjegyzék.

Fr. KISS KÁROLY főgimn. tanár 34925. sz. szabadalmát képező

„KAROLIUM“

vér- s paizstetű, fakac, poloska és a mézgasodási előidéző
élősdieket irtó szer, mely ezen élősdieket biztosan elpusztítja és a fák immunissá teszi.

1 kis üveg ára (200 gramm) ... K 1.—
1 nagy üveg ára (500 gramm) ... K 2.—

50 üveg egyszerre történő megrendelésénél 20% engedmény.

Kizárólagos vezérképviselet a bel- és külföld részére a
Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél
Budapest, V., Alkotmány-utca 31. sz.

Dr. Hets Ödön ügyész úr, aki a szert 2 év óta használja 70 holdas soroksári gyümölcsösében, a következő bizonyítványt adta:

Tekintetes Fr. Kiss Károly tanár úrnak Budapest.

Az Ön utasításán folytán készített vértetű-keveréket gyümölcsfáimmál még a múlt év nyarán teljes sikerrel alkalmazván, késővel jelentem ki, hogy ezen szer a körte- és almafákon mutatkozó vértetű kiirtására az egyedüli biztos szer. A múlt évben bekent fák az idén mind remeken hajtottak és termőképességükkel vissza nyerték.

*Kiróli biztellel!
Hets Ödön a k.*

Orgonaépítési műintézet.

RIEGER OTTÓ

villamos gépekkel berendezett cs. és kir. udv. orgonagyára
Budapest, VII., Garay-utca 48.

cs. és kir. udvari szállító, a Szentsír lovagja,
a Ferenc József-rend lovagja.

A párisi a becsi világkiállításon kitüntetve.

484—53)

Legelősbő árban és kedvező fizetési föltételek mellett kiváló tiszta légnyomású csőrendszert (pneumatikai) tartós, nemes hangú orgonákat szállít. 30 év óta 980 orgonát szállított. Mindennemű orgonajavításokat és hangolasokat a legmersékeltebb árban és lekiismeretes pontossággal teljesít. — Orgona jókarban tartását mersékelt árba elvállalja. Tervezetek és rajzok kivanatra díjmentesen.

A Szent-István-Társulat kiadványai.

TÖRTÉNELMI TANKÖNYVEK:

Megrendelhetők: Budapest, IV., Kecskeméti-u. 2., a Szent-István-Társulat könyvkereskedésében.

Magyarok története.

A katolikus népiskolák felső oszt. számára. A nm. Püspöki kar által kiadott tanterv nyomán.

Írta: **Györffy János.**

V. kiadás.

Kötve 20 fill.

A magyar nemzet története

kapcsolatban a világtörténet főbb eseményeivel. A kath. népiskolák felsőbb oszt. számára. — Kepekkel.

Írta: **Györffy János.**

II. kiadás.

Kötve 48 fill.

Geschichte der Ungarn.

Für die oberen Klassen der kath. Volkssch. Auf Grund des vom hochw. Episcopat erlassenen Lehrplanes.

Írta: **Györffy János.**

Kötve 20 fill.

Kötve 20 fill.

Dejepis uhrov.

Pre vyššie triedy katolíckych škôl. Dľa návrhu najdostojnejšieho sboru Biskups. eho.

Írta: **Györffy János.**

Kötve 20 fill.

Kötve 20 fill.

A magyar nemzet történelme.

Középsők. alsó oszt. számára. I. rész. A III. oszt. számára. 44 ábrával és 5 térképpel. Eng. 2936 1903. sz. min. rendelettel.

Írta: **Ujházy László.**

II. rövid. kiad.

Füzve 180 K.

Egyetemes történelem

középsők. felső osztályai számára. I. rész. Az V. oszt. számára. Enged. 1402 1902. sz. miniszteri rendelettel.

Írta: **Ujházy László.**

147 fametszettel.

Füzve 3.60 K.

A magyar nemzet történelme.

Középsők. alsó osztályai számára. II. rész. A IV. oszt. számára. 57 ábrával és 4 térképpel. Eng. 1290 1904. sz. miniszteri rendelettel.

Írta: **Ujházy László.**

II. rövid. kiad.

Füzve 2.40 K.

Egyetemes történelem

középsők. felső osztályai számára. II. rész. A VI. oszt. számára. Enged. 2428 1903. sz. miniszteri rendelettel.

Írta: **Ujházy László.**

135 fametszettel.

Füzve 4 K.

A magyar nemzet történelme.

Iskolai használatra. — Felsőbb leányiskolák s tanítóképzők számára. 101 ábrával. II. kiadás.

Írta: **Ujházy László.**

II. kiadás.

Füzve 2.40 K.

Egyetemes történelem

középsők. felső osztályai számára. III. rész. A VII. oszt. számára. Enged. 3425 1904. sz. miniszteri rendelettel.

Írta: **Ujházy László.**

114 fametszettel.

Füzve 3.4 K.

A magyar nemzet oknyomozó történelme.

Középsők. VIII. oszt. számára. 144 fametszettel. Engedélyezve 42043 1906. sz. min. rendelettel. Írta: **Ujházy László.**

Füzve 4.80 korona.

A magyar nemzet történelme.

Felsőbb leányiskolák számára. 140 fametszettel. Enged. 1066 1905. sz. miniszteri rendelettel. Írta: **Ujházy László.**

Füzve 2.20 korona.